

Univerzita Pardubice
Fakulta zdravotnických studií

Problematika babyboxů v ČR

Lenka Vepřková

Bakalářská práce

2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka Vepřková**
Osobní číslo: **Z10341**
Studijní program: **B5349 Porodní asistence**
Studijní obor: **Porodní asistentka**
Název tématu: **Problematika babyboxů v ČR**
Zadávací katedra: **Katedra porodní asistence a zdravotně sociální práce**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Sběr informací a studium literatury.
2. Stanovení podmínek, metod a cílů práce.
3. Stanovení výzkumných otázek.
4. Konzultace vybrané metodiky výzkumu s vedoucím práce.
5. Realizace výzkumu.
6. Analýza a interpretace získaných výsledků.
7. Zhodnocení výsledků práce.

Rozsah grafických prací: **dle doporučení vedoucího**

Rozsah pracovní zprávy: **35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. Hess, L. Co jste se v novinách nedočetli o babyboxech. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2009. ISBN 978-80-7229-233-2.
2. Langmeier, J.; Matějček, Z. Psychická deprivace v dětství. 4. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-2461-983-5.
3. Langmeier, J.; Krejčířová, D. Vývojová psychologie. 2. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.
4. Říčan, P.; Krejčířová, D. Dětská klinická psychologie. 4. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1049-5.
5. Janošová, P. Dívčí a chlapecká identita. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2284-9.

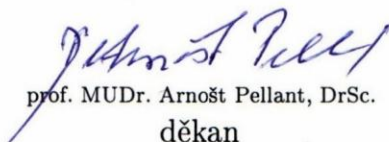
Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Magdalena Řeřuchová

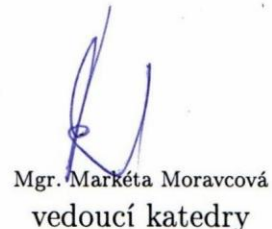
Katedra ošetřovatelství

Datum zadání bakalářské práce: **1. října 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **9. května 2013**

prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc.
děkan

L.S.

Mgr. Markéta Moravcová
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 20. února 2013

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 2. 5. 2013

Lenka Vepřková

Poděkování:

Tímto bych chtěla poděkovat paní PhDr. Magdaleně Řeřuchové za odborné vedení bakalářské práce, velkou trpělivost a cenné rady, které mi dala.

Dále bych chtěla poděkovat všem zúčastněným ženám za vyplnění dotazníků, které byly podkladem pro vypracování bakalářské práce.

V Pardubicích 2. 5. 2013

Lenka Vepřková

ANOTACE

Práce pojednává o babyboxech a o této problematice v České Republice. Jedná se o teoreticko – praktickou práci. V teoretické části se zaměřuji na historii babyboxů, okolnosti provázející vznik babyboxů u nás a na situaci v ostatních zemích. Dále se zabývám morální a etickou problematikou.

Praktická část je zaměřena na informovanost žen o babyboxech a jejich názor na odkládání dětí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Babybox, vzdání se dítěte, anonymní, adopce, identita

TITLE

The issue babyboxes in the Czech Republic

ANNOTATION

The theoretical-research bachelor thesis deals with the issue of baby boxes in the Czech Republic. The theoretical part focuses on the history of baby boxes, circumstances accompanying their introduction in the Czech Republic and the state in other countries. Further, I am dealing with the moral and ethical issues.

The practical part focuses on women's awareness of baby boxes and their opinion on discarding children.

KEYWORDS

Babybox, abandonment of a child, anonymous, adoption, identity

Obsah

Úvod.....	8
Cíl práce	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Co je babybox	10
1.1 Technická stránka babyboxu	10
1.2 Návod k obsluze	11
1.3 Historie babyboxů	11
1.4 Vznik prvního babyboxu u nás	12
1.5 Nynější stav babyboxů.....	13
2 Současný stav schránek pro odložení dítěte ve světě	13
2.1 Slovensko	13
2.2 Polsko.....	14
2.3 Německo	14
2.4 Rakousko.....	14
2.5 Švýcarsko	14
2.6 Maďarsko	15
2.7 Itálie	15
2.8 Belgie	15
2.9 Malajsie	15
2.10 Japonsko	15
2.11 Pákistán	15
2.12 Země Evropy, kde nejsou zřízeny schránky pro novorozence	16
3 Právní problematika babyboxů.....	16

4	Metodický pokyn ministerstva práce a sociálních věcí pro případy odložení dítěte do babyboxu	17
5	Etická stránka babyboxů.....	19
6	Utajený porod.....	20
6.1	Postup při utajovaném porodu	20
7	Náhradní výchovná péče	22
7.1	Svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče.....	22
7.2	Osvojení (adopce).....	22
7.3	Pěstounská péče.....	23
7.4	Poručnictví	23
7.4.1	Poručník	23
8	Problematika utváření si identity u odložených dětí	24
II VÝZKUMNÁ ČÁST.....		26
9	Výzkumné otázky.....	26
10	Metodika	27
11	Výsledky	28
12	Diskuze.....	44
13	Závěr	48
Seznam použité literatury		49
Seznam příloh		51

Úvod

Jako téma bakalářské práce jsem si vybrala problematiku babyboxů v ČR, protože projekt babybox je již od samého počátku velmi diskutován, jak laickou, tak hlavně odbornou veřejností a je ještě mnoho nevyřešených etických i morálních otázek ohledně zřízení těchto schránek. Myslím si, že je důležité, aby porodní asistentky byly o tomto tématu také dostatečně informovány už jen z důvodu, aby věděly jak se zachovat v situaci, kdy přijdou do kontaktu s dítětem z babyboxu, nebo mohly podat přesné informace široké veřejnosti, která je podle mého názoru málo informována o babyboxech.

Bohužel dívky většinou nemají dostatečné informace ohledně nechtěné gravidity, graviditu tají až do vysokých týdnů, mají strach z reakcí rodiny nebo okolí a jednají ve zkratu a nepromyšleně, proto se mnohdy dopouští i trestných činů. Z vlastní praxe na porodním sále vím, jak je mnohdy pro ženu ponižující a ostudné, když se z jakéhokoliv důvodu chce dítěte vzdát. Právě pro tyto případy byly zřízeny babyboxy.

Cíl práce

Cíl č. 1: Zjistit informovanost žen o babyboxech od 15 do 30 let.

Cíl č. 2: Zjistit názor žen od 15 do 30 let na babyboxy a odkládání dětí.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 Co je babybox

Babybox je současné označení pro místo, kam mohou bezradné matky anonymně odložit své novorozené dítě, o které se nedokážou postarat. Je to speciálně vybavená schránka, umístěná ve zdravotnickém zařízení, kde se o dítě bezprostředně postarají pracovníci zdravotnického zařízení a pokud se o něj rodiče již nepřihlásí, bývá nabídnuto k adopci.

Pro matku, která dítě odkládá do babyboxu je ve schránce připraven list, kde se dočte o dalším osudu dítěte. Je zde také uvedeno, jak lze dítě dostat zpět.

O nález dítěte jsou informovány úřady, které rozhodnou o jeho osudu. Dle potřeby pracovníci odboru sociálně právní ochrany nechají dítěti vystavit na matrice rodný list. Poté dávají návrh opatrovnickému soudci na svěření dítěte do péče náhradní rodině. Podle zakladatele Ludvíka Hesse lze tento úkon provést okamžitě, aniž by se dítě muselo dávat do kojeneckého ústavu, protože dítě je ze zákona volné. Na základě předběžného opatření lze dítě svěřit do adoptivních rodin na tzv. zkušební dobu, ta trvá obvykle několik měsíců (<http://artax.karlin.mff.cuni.cz/~omelm9am/babybox/bb-uvod.php>)

1.1 Technická stránka babyboxu

Babybox je vyráběn z ocelového plechu a konstrukce je dvouplášťová s vnitřní tepelnou izolací, protože se instaluje ve venkovním prostředí. Povrchová úprava je zhotovena v práškové lakovně s následným vypálením laku, díky čemuž má výrobek velkou odolnost. Dveře boxu jsou vybaveny uzamykatelným mechanismem, babybox je otevíratelný z obou stran. Elektrické obvody jsou napájeny bezpečným napájecím zdrojem. Zajištění náhradní elektrické energie je zajištěno připojením na zařízení UPS Babybox je také zálohován záložní baterií 12V/1,4 Ah.

Vnitřní rozměry babyboxu: délka - 700 mm, hloubka - 500 mm, výška - 500 mm.

Vnitřní prostor babyboxu je stále sledován kamerou. Obraz, teplota a stav jsou přenášeny na sesternu se stálou službou. Dále je kontrolováno, zda se otevřely dveře. Při otevření babyboxu je kamerou pořízen záznam a zvukový signál je přenášen na pager.

Pokud by babybox měl poruchu, nebo došlo k výpadku proudu, automaticky se uzavře, aby nedošlo k poškození dítěte.

Babybox má stálou teplotu 28 °C. Jestliže dojde k jeho otevření, teplota se nastaví na 37°C. Pokud by došlo k přehřívání, babybox se automaticky uzavře a vhněním venkovního vzduchu je ochlazován (Alexandrová M., 2007, s. 17-18).

1.2 Návod k obsluze

Pro matku je na dvířkách babyboxu umístěn návod k použití v češtině, ruštině a angličtině:

- Svítí – li zelená kontrolka, je babybox v provozu
- Pokud svítí červená kontrolka, babybox je mimo provoz
- Stiskněte červené tlačítko
- Otočte klikou dvířek babyboxu směrem dolů
- Vložte dítě dovnitř
- Zavřete dvířka babyboxu

(<http://artax.karlin.mff.cuni.cz/~omelm9am/babybox/bb-uvod.php>).

1.3 Historie babyboxů

Přírozenou vlastností člověka je solidarita, díky níž je přirozená i společná starostlivost a péče o potomky, o něž se nemůže z jakéhokoliv důvodu postarat jejich biologická matka. Proto prvotní kořeny babyboxu sahají až do hlubokých dějin.

V prvotní společnosti se děti nejčastěji ujímali nejbližší příbuzní, kmeny a klany. V pozdějším období tuto funkci nejčastěji zastupovaly církevní organizace, obce či města. Již v tomto období se stávalo, že matka chtěla dítě tajně, ale beztretně opustit, aniž by ohrozila jeho zdraví. Většinou tyto děti byly odkládány přímo do klášterů či podobných zařízení, nebo na veřejných místech (Hess, 2009, s. 170). V Antickém Římě nebylo odložení dítěte protiprávní čin, děti se nejčastěji odkládaly na veřejných tržištích (<http://antika.avonet.cz/article.php?ID=1503>).

Ve Francii byly v 5. století zřizovány mramorové mísy u kostelů, kam mohla matka dítě odložit. Jeden z prvních z domů pro sirotky byl založen v Miláně již v roce 787. Jmenoval se Xenodochium. Podobná zařízení poté vznikala v Římě a dalších městech po celé Itálii.

V 9. století byly zřizovány otočné schránky instalované přímo do bran či zdí domů pro nalezené, nemocné a klášterů. Matka dítě odložila, poté otočila zařízení, tím se dítě přemístilo přímo do areálu nalezenice a zvonek upozornil personál.

Ve 12. století nechal papež Inocenc III., který vedl katolickou církev v roce 1198 – 1216, nařídít Římským klášterům, aby zřídily zařízení na odkládání nechtěných novorozenců. Matky totiž většinou nechtěné novorozence házely do římské řeky Tiberu. Tato zařízení byla nejčastěji umístěna na branách klášterů. Matka zde položila dítě a zvonkem upozornila, že ve schránce je dítě. Dítě tak bylo bezpečně a rychle předáno do péče řádových sester. Schránky tohoto typu se přestaly používat v polovině minulého století.

Také v Německu bychom mohli najít schránky pro odkládání dětí. První zde byly již ve 14. století ve městě Ulm a Kolín. V Hamburku byla roku 1709 v jednom sirotčinci otevřena schránka holandským misionářem. Bohužel počet odložených dětí převýšil ekonomické možnosti sirotčince a zařízení muselo být roku 1709 zrušeno. V Kastelu tyto schránky fungovaly od roku 1764 a dokonce od roku 1811 i v Mainzu.

Také ve Velké Británii a Irsku byla zařízení pro odkládání dětí. Zde to bylo v podobě otočných kol pro odkládání dětí na branách sirotčinců, instalována v roce 1730. Ovšem v Dublinu tato otočná kola zrušili v roce 1826. Pokrytí nákladů na provoz byl hrazen z chudinských daní.

Ve Francii zřídili zařízení nazvané věž pro opuštěné děti v roce 1638. Schránky se tehdy umísťovaly nejčastěji v nemocnicích a jejich počet rychle vzrostl na 251. Bohužel se zvyšovalo i množství odložených dětí. Uvádí se, že za rok se jejich počet pohyboval až kolem desítek tisíc. Proto byly později tyto schránky uzavřeny a nahrazeny tzv. přijímacími kanceláři, kde matka své dítě anonymně odložila a současně získala i radu co dál.

V Brazílii a v Portugalsku jsme se mohli setkat s takzvanými schránkami pro bezmocné, nahé (roda dos expostos) v důsledku vydání patentu královny Marie I., kdy je muselo město zřídít u každé své nemocnice. První schránka byla instalována v nemocnici Santa Casa de Misericórdia v Sao Paulu. V roce 1969 bylo toto zařízení po 5 - ti letech diskusí zrušeno (Hess, 2009. s. 170-172).

1.4 Vznik prvního babyboxu u nás

Nápad zřídít schránku, kde by mohly matky v zoufalé situaci odložit své novorozeně, takzvaný babybox, již od počátku provázely velké rozpory. Zřízení babyboxu vzbuzuje mnoho etických a morálních otázek. Zakladatel babyboxů, Ludvík Hess, se zpočátku setkal s negativní odezvou Ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí (Hess, 2009, str. 16). Za účelem záchrany novorozenců vzniklo také v roce 2005 občanské sdružení STATIM. Jeho

předsedou je Ludvík Hess a místopředseda Vladislav Jurný a MUDr. Zdeňek Mayer, revizor Ing. Emil Machálek, CSc (<http://www.babybox.cz/?p=sdruzeni>).

Již v roce 2004 pan Hess měl v úmyslu babybox instalovat v První gynekologicko – porodnické klinice Všeobecné fakultní nemocnici v Apolinářské ulici. Bohužel nakonec byl tento návrh zamítnut a babybox není v této klinice otevřen dodnes. Babybox měl již od prvopočátku mnoho svých odpůrců v čele s Ministerstvem zdravotnictví a sociálních věcí. Největší z argumentů byl ten, že babybox je v rozporu s mezinárodní Úmluvou o právech dítěte, že dítě má právo znát svoji identitu a naplňuje trestný čin opuštění dítěte dle paragrafu 212 trestního zákona. Proto na radu soudkyně Jany Čermákové a Hany Nové, Ludvík Hess podal žádost o posudek projektu babyboxů na Ústav státu a práva Akademie věd České republiky. Podle posudku Ústavu ale babyboxy nejsou v rozporu s mezinárodní Úmluvou o právech dítěte a matka, která by odložila dítě do babyboxu se také nedopouští trestného činu.

Po posudku z Ústavu Ludvík Hess hledal podporu z řad senátorů, a proto se projekt babybox stal 1. června 2005 předmětem jednání Poslanecké sněmovny. Ing. Josef Čekala, ředitel pražské pobočky Všeobecné zdravotní pojišťovny se zaručil, že zdravotní pojišťovna bude hradit péči o odložené děti. Po vyjednávání s MUDr. Petrem Píchou a MUDr. Zdeňkem Mayerem, spolujednateli soukromé kliniky GynCentra v Hloubětíně, se dne 5. května 2005 slavnostně instaloval první babybox v GynCentru (Hess, 2009, str. 8-10; 22-30; 46-48).

1.5 Nynější stav babyboxů

Nyní se v České Republice nachází 56 babyboxů a celkový počet zachráněných dětí je 83. Poslední babybox byl otevřen 23. 4. 2013 v Nemocnici Prostějov. (<http://www.babybox.cz/?p=statistiky>). V příloze je umístěna tabulka s celkovým počtem babyboxů řazeným dle data vzniku.

2 Současný stav schránek pro odložení dítěte ve světě

2.1 Slovensko

Situace na Slovensku je podobná jako v České republice. Na Slovensku zřizuje občanské sdružení Šanca (dříve Šanca pre nechcených) od roku 2004 veřejné inkubátory, kde matka může anonymně odložit své dítě. Nazývají se Hniezda záchrany. První Hniezdo záchrany bylo

otevřeno 8. prosince 2004 v Bratislavě na novorozeneckém oddělení Dětské fakultní nemocnice s poliklinikou. Nyní je po Slovensku 20 Hnízd záchrany, tento počet je ovšem konečný. Bylo do nich zatím odloženo 43 dětí (<http://www.sancaoz.sk/sanca/43-zachranenych-deti>).

2.2 Polsko

V Polsku fungují schránky s názvem Okno życia (Okno života). První Okno života bylo otevřeno v Krakově 19. března 2006. Nyní je v Polsku 50 Oken života a celkový počet odložených dětí činí 50. Zřizovatelem Oken života je organizace Caritas Polska (<http://www.caritas.pl/programy-i-projekty/4-okna-zycia>).

2.3 Německo

Projekt FindelBaby byl v Německu zorganizován neziskovou organizací SreniPark v roce 1999. Schránka pro odkládání novorozenců s názvem BabyKlappe byla otevřena 4. dubna 2000 ve městě Hamburk – Altona. Nyní existuje v Německu 98 schránek. Organizace SreniPark není jediná organizace, která zprostředkovává schránky. Další organizací je například Babykörbchen. Bohužel i přes existenci BabyKlappe je počet odložených dětí mimo záchranné schránky vysoký (Hess, 2009, s. 173).

2.4 Rakousko

Rakousko se v roce 2001 přidalo k projektu BabyKlappe. Nyní existuje 15 záchranných schránek. Po vzniku schránek BabyKlappe v Rakousku výrazně klesl počet zabitých dětí, avšak i přesto se stále tento jev vyskytuje. Proto je snaha o stále větší rozvoj a publicitu BabyKlappe. Jeden známý Rakouský projekt se nazývá Das Babynest (Dětské hnízdo). (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>)

2.5 Švýcarsko

Ve Švýcarsku nabízí možnost odložit dítě pouze 2 schránky (<http://www.babyfenster.ch/standorte/>). První schránka vznikla ve městě Einsiedeln, díky projektu Babyfenster (Dětské okénka) za podpory nadace pomoc pro matku a dítě Schweizerische Hilfe für Mutter und Kind (ASME) a einsiedelnské oblastní nemocnice. Datum otevření bylo na Den matek, 9. května 2001 (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>). Druhá schránka se nachází ve městě Davos. Po zřízení schránek se snížil počet zabitých nebo odložených dětí na nevhodná místa (<http://www.babyfenster.ch/standorte/>).

2.6 Maďarsko

V Maďarsku byl počet odložených dětí na různá místa velmi vysoký. Proto se Maďarská společnost Dát dítěti šanci v roce 2005 snažila legalizovat schránky pro odkládání dětí. První schránka byla otevřena již v roce 1996 v Budapešťské nemocnici Schopf – Merei Agost. Nyní je v Maďarsku osm schránek. (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>).

2.7 Itálie

V Itálii se o zřizování schránek pro nechtěné děti stará Hnutí pro život. V roce 2006 byla otevřena první schránka, projekt se jmenuje Culla per la Vita (Kolébka pro život). Nyní je po celé Itálii otevřeno 8 schránek (Hess, 2009, s. 173).

2.8 Belgie

V Belgii je první tzv. „baby schuif“ od roku 2000 v Antverpách. Vznikl z iniciativy sdružení Matky pro matky. Belgie má k těmto schránkám zvláštní právní přístup (Hess, 2009, s. 174).

2.9 Malajsie

V Malajsii je zatím pouze jedna schránka na odkládání dětí, tzv. baby hatch. Byla otevřena v květnu 2010 ve městě Selangor. Tuto schránku zřídila společnost OrphanCARE a bylo do ní odloženo již 14 dětí. Nyní je v jednání otevření ještě dvou schránek. (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>).

2.10 Japonsko

V Japonsku je schránka na odložení dítěte od 1. května 2007, nazývá se stork cradle (čapí kolébka). Nachází se ve městě Kumamoto. Do 18. února 2011 bylo zachráněno 57 dětí. V Japonsku je velmi snadná možnost potratu a nejsou zde žádné právní ani morální výhrady ohledně potratovosti, proto je počet odložených dětí tak nízký. (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>).

2.11 Pákistán

V Pákistánu stojí za založením schránek nadace Edhi Foundation, která je realizovaná mužem Adbussattár Édhí. Schránky jsou již po celém Pákistánu a nesou název Jhoolas (záchranné schránky, kolébky). Počet odložených dětí je poměrně vysoký. Ročně se v průměru odloží 450 dětí a z toho zhruba jedna třetina je nalezena ve schránkách. (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>).

2.12 Země Evropy, kde nejsou zřízeny schránky pro novorozence

Ve Švédsku nebyl dosud založen žádný projekt, který by byl obdobou našich babyboxů. Na druhou stranu je to země bohatá na organizace zprostředkovávající pomoc matce, dítěti a rodinám.

Velká Británie má zákon, podle kterého je opuštění dítěte do dvou let trestné, proto zde neexistují žádné schránky pro odložení dítěte. Na druhou stranu tato země má velmi výborný systém adopce.

Ve Francii vydali 2. září 1914 zákon o ochraně dětí, který matce umožňuje anonymně porodit v porodnici a anonymně se vzdát dítěte do jednoho roku. Je to alternativa schránek pro novorozence.

V Holandsku také nejsou žádné schránky pro odložení dětí. Podle Holandského práva je odložení dítěte trestné. V Holandsku nápad zřízení schránek pro odkládání dětí nemá velkou podporu politiků (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>).

3 Právní problematika babyboxů

Jedna z právních otázek babyboxů byla ta, zda se matka nedopouští trestného činu opuštění dítěte podle § 212 trestního zákona. Ovšem zákon uvádí, že matka se dopouští trestného činu, pokud opuštěním dítě vystaví nebezpečí smrti, nebo ublížení na zdraví. V případě odložení dítěte do babyboxu je dítěti okamžitě poskytnuta zdravotní, sociální a materiální péče, tudíž se matka trestného činu nedopouští.

Další problém byl, zda babyboxy nejsou v rozporu s Úmluvou o právech dítěte (Hess, 2009, s. 28-29), přesně se článkem 7 odstavec 1, kde se uvádí, že každé dítě je ihned po narození registrováno a od narození má právo na jméno, státní příslušnost a pokud to je možné, právo znát své rodiče a právo na jejich péči (<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>). Při odložení dítěte do babyboxu je větší šance na zachování jeho života a zdraví, což podporuje právo dítěte na život. Právo na život dítěte je jednoznačně převažující nad právem znát svůj původ (Hess, 2009, s. 28).

Velkým problémem bylo, že Babyboxy jsou v České republice nový fenomén, proto nejsou nějak právně ošetřeny. Dne 16. 3. 2006 vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí metodiku

pro případy odložených dětí do babyboxů.
(<http://www.mpsv.cz/files/clanky/2583/160306b.pdf>).

4 Metodický pokyn ministerstva práce a sociálních věcí pro případy odložení dítěte do babyboxu

Ministerstvo práce a sociálních věcí připravilo v rámci své působnosti metodický pokyn pro instituce sociálně – právní ochrany (krajské a obecní úřady obcí s rozšířenou působností), kterým stanovilo jejich postup v případě dětí odložených do babyboxů. Tento dokument byl také zaslán výše uvedeným orgánům sociálněprávní ochrany a také dalším subjektům, které zřídily a provozují babyboxy, nestátním subjektům poskytujícím okamžitou péči ohroženým dětem, Ministerstvu zdravotnictví a Ministerstvu spravedlnosti. Cílem tohoto metodického pokynu je v první řadě zajistit, aby se odložené děti co nejrychleji vrátily do vlastní rodiny nebo, aby pro ně příslušné orgány našly v co nejkratší době rodiny náhradní.

Pokud rodič odloží dítě do babyboxu, miminko musí být okamžitě převezeno do zdravotnického zařízení a toto zařízení mu musí poskytnout zdravotní péči. Zdravotnické zařízení je také povinno o odloženém dítěti informovat místně příslušný orgán sociálně – právní ochrany dětí.

A) Situaei, kdy není totožnost dítěte známá

V takovéhle situaci případ spadá do kompetence místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností a obecního úřadu, v jehož obvodu je babybox, do kterého bylo dítě odloženo.

Poté orgán sociálně právní ochrany dětí zváží konkrétní situaci, zdravotní stav dítěte a na základě zjištění podá návrh nebo podnět soudu na předběžné opatření, kterým se dítě svěřuje do péče fyzické osoby, jako je například osoba žádající o osvojení nebo pěstounskou péči, tato osoba ale musí být uvedena v evidenci žadatelů. Nebo se dítě předá do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc či do kojeneckého ústavu. Soud ustanoví dítěti i poručníka. Zdravotnické zařízení, které převzalo zodpovědnost za péči o dítě po převezení dítěte z babyboxu, je povinno provést všechna vyšetření, která se zakládají do zdravotnické dokumentace dítěte.

Pokud nic nebrání tomu, aby mohlo být dítě umístěno do náhradní rodinné péče, příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí vyhledá z evidence žadatelů o osvojení a pěstounskou péči vhodné žadatele a co nejrychleji je zkontaktuje, provede s nimi pohovor a upozorní na skutečnosti, vyplývající ze zdravotnické dokumentace dítěte. Dále je povinen upozornit žadatele na právní specifika situace, například, že rodiče dítěte dosud nevyjádřili souhlas s osvojením a ani soud zatím neurčil nezájem o dítě a o možnost vrácení dítěte biologickým rodičům, pokud by se o dítě přihlásili.

B) Situace, kdy je totožnost dítěte známá

Pokud byl přiložen rodný list dítěte, matka kontaktovala orgány sociálně – právní ochrany nebo zdravotnické zařízení či jiný subjekt a identifikovala dítě, tak tento případ řeší příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností a obecní úřad podle trvalého pobytu dítěte.

Pokud jsou známi rodiče dítěte, příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí vždy nejdříve zkontaktuje rodiče dítěte a nabídne jim spolupráci při řešení jejich nepříznivé situace. Snaží se rodičům zajistit veškerou pomoc a podporu v případě, že se rozhodnou dítě si ponechat. Když není možné zajistit návrat dítěte do vlastní rodiny, zvolí příslušný orgán sociálně – právní ochrany dětí jiný postup vzhledem k možné perspektivě dítěte a rodiny. Jako první se pokusí získat souhlas obou rodičů s osvojením. Jestliže nebudou rodiče souhlasit a zároveň nebudou o dítě projevat zájem po dobu stanovenou zákonem, podnikne tento orgán kroky, aby se dítě co nejrychleji ocitlo ve vhodné náhradní rodině (<http://www.mpsv.cz/files/clanky/2583/160306b.pdf>).

5 Etická stránka babyboxů

Od samého začátku doprovází zřízení babyboxů mnoho etických otázek. Je mnoho důvodů, proč babyboxy ano, ale i proč ne.

Hlavní argument pro babyboxy je, že jde o záchranu života nechtěných dětí. Tímto je upřednostněn život před zabitím či potratem novorozence. Na prvním místě zde je právo dítěte na život. Na druhou stranu je zde zákon o utajeném porodu, který dává tímto možnost ženě porodit ve zdravotnickém zařízení, ale zároveň je zachována její anonymita a po porodu může dítě dát ihned k adopci.

Zřízení schránek může navádět matky k porodu mimo zdravotnické zařízení, kdy se matce nedostane žádné medicínské ani ošetrovatelské péče. V této situaci je ohroženo přežití novorozence, mohou se projevit poruchy porodní adaptace nebo vrozená vada a další. Toto současný právní řád ČR ani neumožňuje.

Jak jsem již zmínila, babyboxy existovaly již ve středověku, kdy schránky byly považovány za významnou pomoc zejména svobodným matkám, které tehdejší společnost za těhotenství zavrhovala.

V dnešní době zavedení schránek stále bojuje s legislativou, neexistuje totiž zákon, který by upravoval přímo babyboxy. Problém je i to, že dítě odložené do babyboxu má neznámou minulost. Nepozná se jeho osobní ani rodinná anamnéza. To představuje velký problém z hlediska medicínského, právního a obecně lidského. Je to tak zvaný nalezenec, který nemá žádné vazby ani identitu. Tato situace je i proti čl. 7 Úmluvy o právech dítěte.

Ze sociální a právní strany vznikají i další problémy a otázky. Například, zda bude tato anonymita vratná či nikoliv? Co když s odložením do babyboxu nebude souhlasit jeho biologický otec, ať už v čase porodu nebo kdykoliv jindy? Pokud se otec přihlásí o dítě a uzná otcovství, dle zákona o rodině č. 94/163 má právo dítě vychovávat. Dále se nabízí, jak zabránit zneužití babyboxu, např. aby do schránky nebylo vloženo dítě starší, tedy kojeneček či batole, nebo nějaké zvíře místo dítěte? Jak zajistit, aby se do schránky nedostalo dítě unesené, nebo mrtvé či zavražděné novorozence? Důležitá otázka je, zda bude zájem o adopci u takto odložených dětí vzhledem k tomu, že jsou zcela bez anamnézy. Zřízením babyboxů se otevřelo velké téma k diskusi (Slaný, 2008, s. 425-429).

6 Utajený porod

Jiná možnost jak se anonymně vzdát dítěte je tzv. utajený porod. V České republice je možný od 1. září 2009. Utajený porod je možný, pokud matka dovršila osmnácti let a není vdaná ani rozvedená kratší dobu než je 300 dnů a nemá cizí občanství. Nezletilá dívka o utajený porod nemůže zažádat, protože nemá právní způsobilost k takovému úkonu. Utajený porod může být proveden přímo v porodnici, nebo v zařízení umožňující utajený porod. Utajený porod je dnes možný ve všech zařízeních, které poskytují zdravotní péči související s porodem. Možnost utajeného porodu nabízí i několik kojeneckých ústavů a center, které jsou ve spolupráci s porodnicemi. Každá porodnice by měla být připravena na utajený porod.

Jsou dva způsoby, jak utajený porod provést:

- A)** Žena před termínem porodu zažádá v porodnici nebo v zařízení tomu určeném o utajený porod, popřípadě o porod zažádá při příjmu k porodu.
- B)** Žena přijde do zařízení, ještě když příznaky těhotenství nejsou viditelné. Je zde pod odborným dohledem a stráví zde zbytek těhotenství. Celý pobyt si žena hradí sama. Pokud nemá dostatečné finance na úhradu těchto nákladů, je jí pobyt hrazen z prostředků nadace, která byla pro tento účel založena.

6.1 Postup při utajovaném porodu

Při příchodu na porodnickou ambulanci žena uvede, že si přeje rodit utajeně. Personál, který se ženou přijde do styku je povinen zachovávat přísnou mlčenlivost.

Určí se jeden gynekolog a porodní asistentka, ty mají ženu na starost po celý její pobyt. Tento gynekolog také vyplní veškerou dokumentaci potřebné k utajenému porodu. Mezi listiny související s utajeným porodem také patří popis, jak postupovat při utajeném porodu.

Dále žena vypíše písemnou žádost o utajený porod. Kopii této žádosti, s vynecháním jejích osobních iniciálů nechá u sebe. Dále je žádost zkontrolována lékařem a porodní asistentkou, poté podepsána. Dokumentace je vedena odděleně od skutečného jména a data narození ženy spolu s žádostí o utajený porod.

V dokumentaci novorozence a na hlášení o novorozenci se místo údajů o matce píše utajený porod, jeho číslo a rok. Aby mohl být porod hrazen z veřejného pojištění, je nutné sepsat pro pojišťovnu prohlášení o utajeném porodu. Poté se toto prohlášení spolu s žádostí o utajený

porod a pravdivou identifikací ženy vloženy do prázdné obálky, na níž je napsán nápis „Utajený porod“. Tato obálka je poté uložena do trezoru příslušného zařízení. Po porodu se přiloží k chorobopisu zařízení. Veškerá dokumentace se poté zapečetí a je možné ji otevřít jen na rozkaz soudu.

Po porodu je žena uložena na oddělení gynekologie dokud není její stav v pořádku. O osudu dítěte dále rozhoduje soud. Matka není napsána v rodném listě dítěte. Dítě je po porodu umístěno do kojeneckého ústavu a pokud matka se do šesti týdnů vzdá rodičovských práv, je dítě dáno k adopci (<http://www.adamcr.cz/informacni-odbor/nahradni-rodinna-pece/pravni-a-eticka-problematika/anonymni-a-utajeny-porod>).

7 Náhradní výchovná péče

Pro toto téma je velmi důležité se také zmínit o náhradní výchovné péči.

Náhradní výchovná péče je termín, který v České republice označuje všechny formy náhradní rodiny u dětí bez funkčního rodinného zázemí, např. kojenecké ústavy, dětské domovy, výchovné ústavy, ústavy sociální péče, pěstounské rodiny, osvojitelské rodiny a další.

V České republice se náhradní výchovná péče dělí na dvě základní a to je ústavní a rodinná. Nejlepší řešení náhradní výchovné péče je náhradní rodinná výchova, ta má vždy přednost před ústavní výchovou. Formy náhradní rodinné péče jsou tyto: Svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče, osvojení, neboli adopce, pěstounská péče, poručníctví. (<http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>).

7.1 Svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče

V případě zájmu dítěte soud svěří dítě jiné fyzické osobě, než jsou rodiče, pokud tato osoba se svěřením dítěte souhlasí. Musí poskytovat záruku zdárné výchovy dítěte. Při výběru osoby soud většinou dá přednost příbuznému, ale může to být i osoba, ke které má dítě citový vztah, nebo může dítě být svěřeno do společné výchovy manželů. Soud vždy při rozhodování vymezí osobám, kterým dítě svěruje rozsah jejich práv a povinností vůči dítěti. (<http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>).

7.2 Osvojení (adopce)

Je nejvyšší formou náhradní rodinné péče, kdy osvojitel přijímá osvojovaného a vzniká zde stejný příbuzenský vztah jako mezi dítětem a rodiči. Příbuzenské vztahy mezi původní rodinou zanikají a osvojitelé získávají stejná práva a povinnosti jako by byli jeho praví rodiče. Osvojitelé jsou zapsáni do rodného listu dítěte jako rodiče, dále dítě získává příjmení po osvojitelých. Ze zákona se stávají také vztahy mezi dítětem a osvojiteli příbuzenské. Mezi dítětem a osvojitelem musí být přiměřený věkový rozdíl, osvojit lze pouze nezletilé dítě. O osvojení rozhoduje soud a musí uplynout nejméně tři měsíce před jeho rozhodnutím.

Rozlišují se dva druhy osvojení. Osvojení, které ve výjimečných případech lze zrušit a tak zvané nezrušitelné osvojení. Pro tento typ adopce je minimální věková hranice dítěte jeden rok. (<http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>).

7.3 Pěstounská péče

Je to forma náhradní rodinné péče, která je garantována státem. Zajišťuje materiální dostatečné materiální zabezpečení dítěti, ale i finanční odměnu těm, kdo se ho ujali. Rodičům stále zůstávají rodičovská zodpovědnost a pěstouni mají rozsah práv a povinností vymezený soudem. Zletilostí dítěte končí pěstounská péče.

Lze také soudem dítě svěřit do pěstounské péče pouze na přechodnou dobu a to na základě návrhu orgánu sociálně – právní ochrany dětí. Musí to ovšem vyžadovat zájem dítěte. Dítě je svěřeno osobě, která je zařazena v evidenci osob vhodných k výkonu pěstounské péče na přechodnou dobu. Dítě je svěřeno pěstounovi buď na dobu, po kterou rodič nemůže z vážných důvodů dítě vychovávat, nebo pokud po této době lze dát souhlas rodiče s osvojením. Dále po dobu pravomocného rozhodnutí soudu o tom, že tu není třeba souhlas rodičů s osvojením. (<http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>).

7.4 Poručnictví

Poručnictví je zvláštní institut, který má za účel ochranu nezletilého dítěte z důvodu jeho specifického postavení, protože nemá plnou způsobilost k právním úkonům z důvodu jeho věku. Příslušný okresní soud v místě, kde má dítě bydliště ustanoví dítěti poručníka pro případy, kdy rodiče nezletilého dítěte zemřeli, byli zbaveni rodičovské zodpovědnosti, byl pozastaven výkon jejich rodičovské zodpovědnosti nebo nejsou nositeli rodičovské zodpovědnosti (nemají způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu). (<http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>).

7.4.1 Poručník

Funkce poručníka je nezletilé dítě zastupovat, spravovat jeho majetek místo rodičů a v určitých případech i dítě vychovávat. Poručník vykonává všechny práva a povinnosti, která náleží rodičům, poručník má také právo uplatnit nárok na dávky pěstounské péče, ale nevzniká mezi nimi takový poměr, jako u rodičů a dětí, např. jako u osvojení. Péče poručníka je pod pravidelným soudním dohledem a je mu také povinen podávat zprávy poručenci, nejčastěji 1x za rok. Pokud poručník chce učinit jakékoliv podstatné rozhodnutí ohledně dítěte, musí být schváleno soudem. Poručnictví zaniká jakmile dítě nabude zletilosti (<http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>).

8 Problematika utváření si identity u odložených dětí

Problém vytvoření identity u dětí z babyboxů je velmi často diskutované téma. Nejdříve bych měla uvést, co vlastně identita je a jak se vytváří.

Podle psychologa Erika Eriksona se identita vytváří od narození až po smrt v osmi etapách, kdy každé období představuje posun ve formování identity. Na konci života se člověk vyrovnává s prožitým životem a se smrtí. Identifikace jedince je ovlivňována společností v jaké žije, zážitky, traumaty a v neposlední řadě výchovou. Bezesporně důležitým prvkem je socializace, neboli ztotožnění se s určitou sociální rolí, např. dítě se musí ztotožnit při nástupu do povinné školní docházky s rolí žáka (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>).

Vývoj identifikace probíhá již ve druhém trimestru nitroděložního vývoje, kdy se začíná vyvíjet sexuální identifikace a to na základě genetických a fetálně – gonadálních determinant zprostředkovaných organizačním vlivem sexuálních steroidů na centrální nervový systém. Úplné zformování probíhá po porodu vlivem vnějším prostředím a této predispozice. Pro vytvoření sexuální identity je pravděpodobně rozhodujících prvních 18. měsíců (Říčan; Krejčířová, 2006 s. 284). Vědomí sounáležitosti se stejným pohlavím je jedna z prvotních částí konkrétní identifikace jedince, od tohoto uvědomění se dále odvíjí další změny v jeho chování, zájmech a způsobu, jakým se projevuje (Janošová, 2008, s. 97). Formování identity probíhá dále v dětském věku a je jednou z neobtížnějších prvků výchovy (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>). K dosažení pocitu vlastní a stabilní identity dochází v období dospívání, kdy si jedinec volí povolání a dochází k emancipaci od rodiny. Jedinec se snaží odpovědět na základní otázky v jeho životě. Například kdo jsem, kam jdu, kam patřím a jaké zaujímám hodnoty. Jedinec poznává své možnosti a meze a přijímá svoji jedinečnost (Langmajer; Krejčířová, 2006, s. 160).

Poruchy identity se mohou vyskytovat v souvislosti se zanedbanou nebo nesprávnou výchovou, porušením vztahů v rodině či ztotožněním se se špatným vzorem.

U dětí v adoptivních rodinách je výchova k vlastní identitě složitější. V žádném případě by rodiče neměli dítěti tuto skutečnost zatajovat, zatajování tohoto faktu může v pozdějším věku vést ke krizím. O biologických rodičích by měli mluvit pouze v pozitivním smyslu. Např. že jeho biologičtí rodiče pro něj chtěli lepší život, proto jej umístili do babyboxu, kde mu byla zajištěna ta nejlepší péče. Velmi důležité je dítěti sdělovat fakt, že osvojení není nic špatného, pouze to je jiné. V souladu s citovými prožitky a pestrostí života v rodině se také vyvíjí

identita dítěte. Podle profesora Matějčka je psychické rodičovství povýšeno nad biologické (<http://www.babybox.cz/?p=problematika>).

Pokud matka odloží dítě do babyboxu, nedochází u dítěte k žádné citové újmě ani strádání, protože citové vazby dítěte k matce vychází postupně z uspokojování biologických potřeb dítěte. Dokud si dítě nevytvoří k matce citovou vazbu, tak sociální vazby dítě vnímá pouze jako podněty z okolí a tudíž přerušení těchto vazeb je vnímáno jako změna prostředí, na další vývoj dítěte nemá tato změna dopad. (Langmaier; Matějček, 2011, s. 51).

Podle mého názoru znalost vlastního původu není ten nejdůležitější prvek v našem životě a jedinec se může dobře seberealizovat i bez této informace

II VÝZKUMNÁ ČÁST

9 Výzkumné otázky

Na základě výzkumu jsem si zvolila 2 výzkumné otázky.

Otázka číslo 1: Je neinformovanější věková skupina ohledně babyboxů od 21 – 25 let?

Otázka číslo 2: Ovlivňuje názor na babyboxy skutečnost, pokud žena pochází z neúplné rodiny?

10 Metodika

Použitá metoda

Výzkumná část bakalářské práce byla zpracována na základě kvantitativního výzkumu. Ke sběru dat mi sloužil dotazník v tištěné nebo elektronické podobě, který jsem rozdávala osobně, nebo rozesílala po internetu. Jako výzkumný vzorek jsem si určila ženy od 15 do 30 let, protože podle mého názoru se této věkové skupiny problematika nejvíce dotýká.

Dotazník pro respondentky obsahoval 15 otázek. Otázky byly otevřené nebo uzavřené. Nejprve jsem použila otázky identifikační, poté zjišťovací, informovanost žen o babyboxech a názor na babyboxy vybrané skupiny. Získaná data jsem zpracovala v počítačovém programu Microsoft Office Excel a výsledky jsem zaznamenala do grafů.

Relativní četnost vyjádřenou v procentech jsem počítala podle vzorce $f_i = (n_i / n) * 100$.

Zkratky použité ve vzorci:

f_i = relativní četnost

n_i = absolutní četnost

n = rozsah souboru (počet respondentů v dané skupině)

Charakteristika vybraného souboru

Výzkumný soubor pro anonymní dotazník tvořily náhodně vybrané ženy a dívky od 15 do 30 let, které jsem oslovovala v různých městech Olomouckého a Pardubického kraje nebo jsem dotazníky rozesílala v elektronické podobě na sociálních sítích, jako např. Facebooku nebo Twitteru. Celkem jsem rozeslala 116 dotazníků, navrátilo se zpět všech 116, z toho jsem musela 16 vyřadit, protože respondentky do dotazníků vpisovaly své osobní názory nebo dotazníky vyplnili chybně nebo je nedoplnily úplně. Dotazníkové šetření probíhalo od února do března 2013. Konečný soubor tvořilo tedy 100 respondentů. Pro prezentaci výsledků jsem použila koláčové grafy a výsledky uvádím v procentech.

11 Výsledky

Otázka číslo 1 - Kolik vám je let?

- a) 15 – 20
- b) 21 – 25
- c) 26 - 30

Obrázek 1 Graf věkového rozložení respondentek

V první otázce jsem zjišťovala věk respondentek. Výše uvedený graf zobrazuje jejich věkové rozložení. Žádné z respondentek nebylo méně než 15 a více jak 30 let. Z celkového počtu 100 (100%) dotazovaných žen bylo 25 žen ve věku od 15 do 25 let, tj. 25%, 67 žen ve věku od 21 do 25 let, tj. 67% a 8 žen ve věku 26 - 30 let, což je 8%. (viz. Obr. 1)

Otázka číslo 2 - Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.

- a) Základní
- b) Střední bez maturity
- c) Střední s maturitou
- d) Vysokoškolské

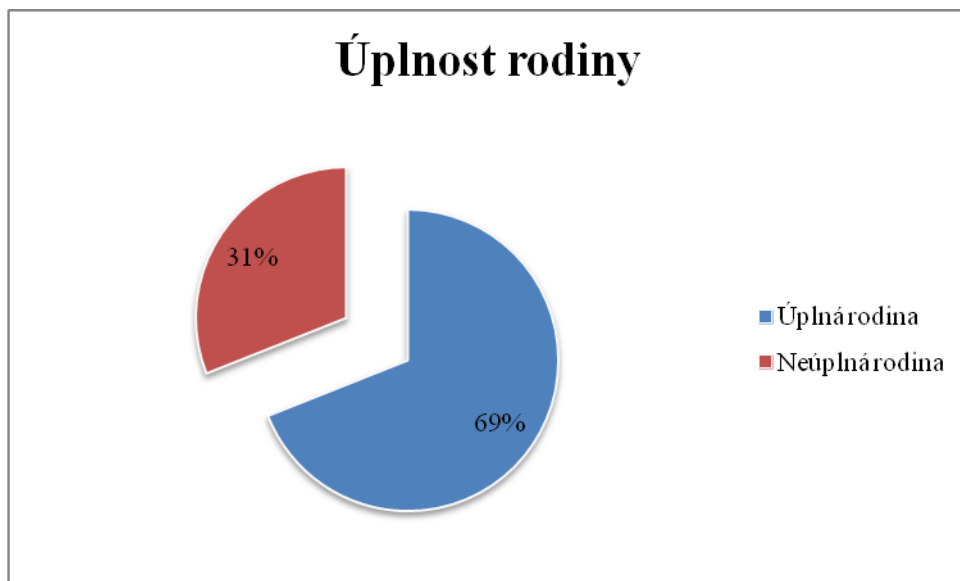

Obrázek 2 Graf nejvyššího dosaženého vzdělání respondentek

Druhá otázka měla za cíl zmapovat nejvyšší dosažené vzdělání dotazovaných žen. Z celkově dotazovaných respondentek mělo 6 žen nejvyšší dosažené vzdělání základní, což činí 6%. Stejný počet žen dosáhlo střetí školy bez maturity. Maturitu absolvovalo 84 žen, tj. 84%. Vysokoškolského vzdělání dosáhly 4 ženy, což tvoří 4% z celkového počtu. (viz. Obr. 2)

Otázka číslo 3 - Pocházíte z úplné nebo neúplné rodiny?

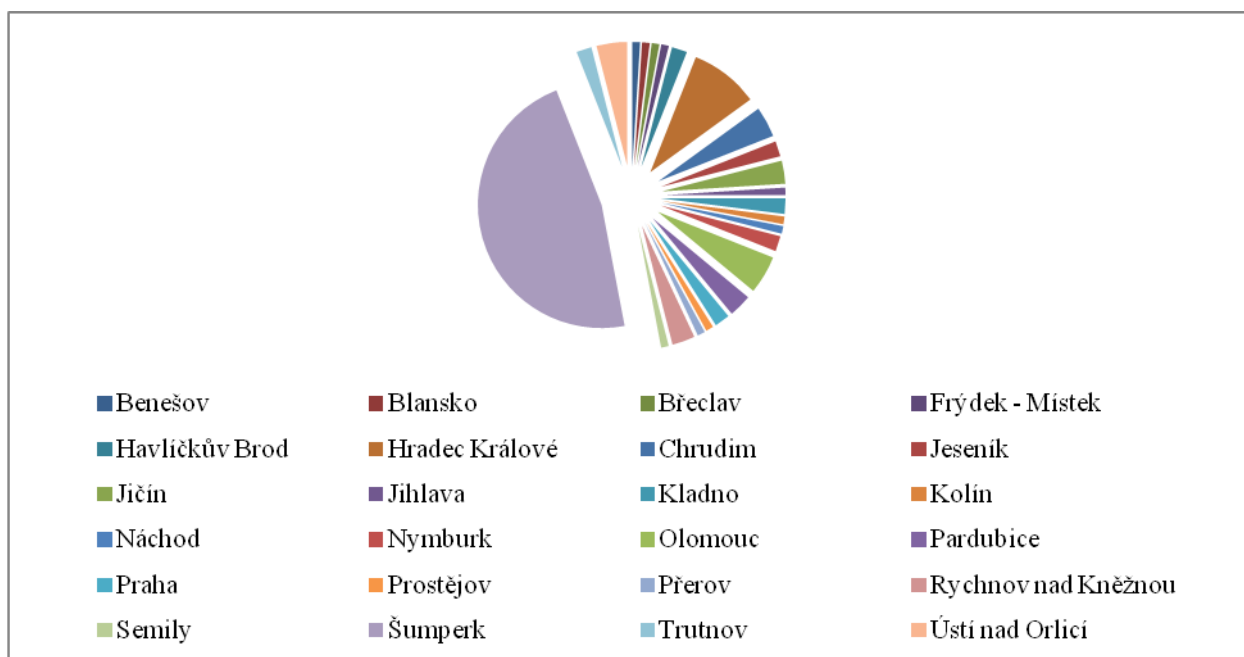
- a) Z úplné rodiny
- b) Z neúplné rodiny

Obrázek 3 Graf úplnosti rodin, ze kterých pocházely respondentky

V této otázce jsem se zajímala, zda respondentka pochází z úplné nebo neúplné rodiny. Větší část tvořily ženy z úplné rodiny. Z dotazovaných žen 31 pochází z neúplné rodiny, to je 31%. Větší část žen pocházela z úplné rodiny, celkový počet byl 69, což tvoří 69%. (viz Obr. 3)

Otázka číslo 4 - Okres, ve kterém bydlíte?

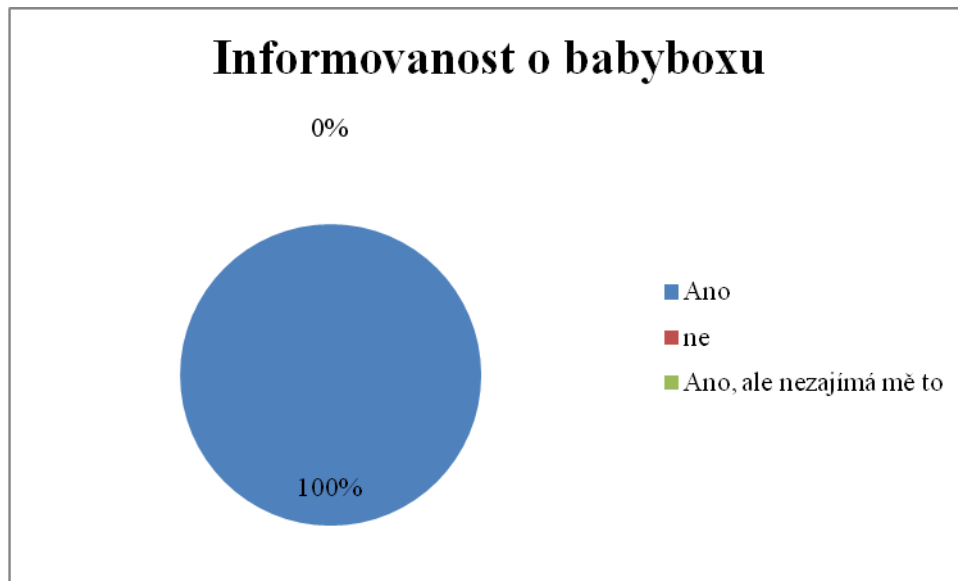

Obrázek 4 Graf okresů, ve kterých respondentky bydlí

V otázce číslo 4 jsem zjišťovala okres, ve kterém oslovované ženy bydlí. Tato otázka byla vypisovací. Respondentky pocházely z Čech i Moravy. Okresy, dle jejich bydliště byly tyto: Havlíčkův Brod, Hradec Králové, Chrudim, Jičín, Nymburk, Pardubice, Praha, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Ústí nad Orlicí. Nejvíce respondentek bylo z okresu Šumperk – 47, poté z okresu Hradec Králové, zde bylo 9 sepondentek, poté okres Olomouc, odkud pocházelo 5 respondentek, okres Chrudim a Ústí nad Orlicí byly oba zastoupeny po 4 respondentkách. Dále 3 respondentky byly z okresu Rychnov nad Kněžnou, Pardubice a z okresu Jičín. Zastoupení po 2 měly okresy Havlíčkův Brod, Jeseník, Kladno, Nymburk, Praha a Trutnov. Ostatní okresy měly zastoupení pouze po 1 respondentce. Úplný výčet okresů je uveden v tabulce nad textem. (viz. Obr. 4)

Otázka číslo 5 – Slyšela jste někdy o babyboxu?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Ano, ale nezajímá mě to

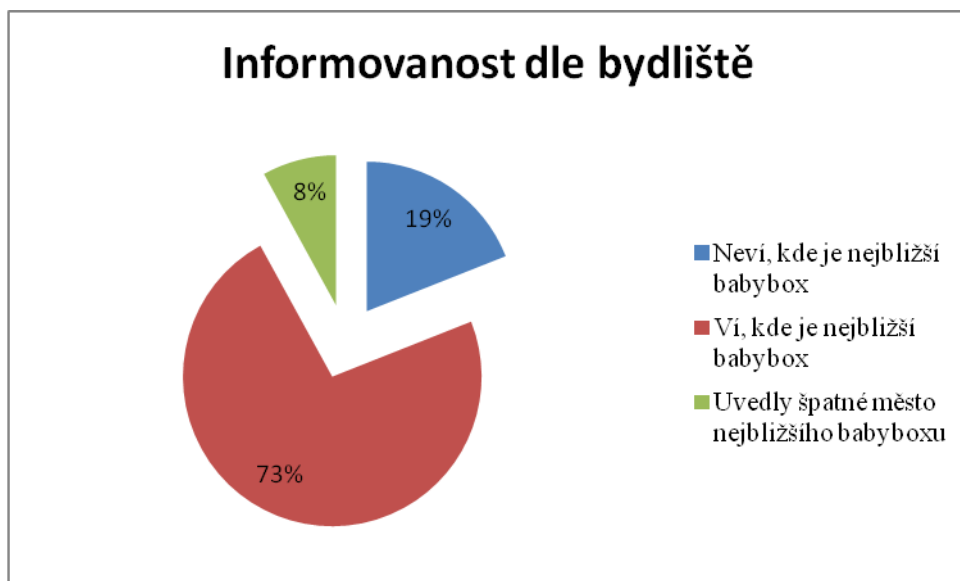

Obrázek 5 Graf informovanosti o babyboxu

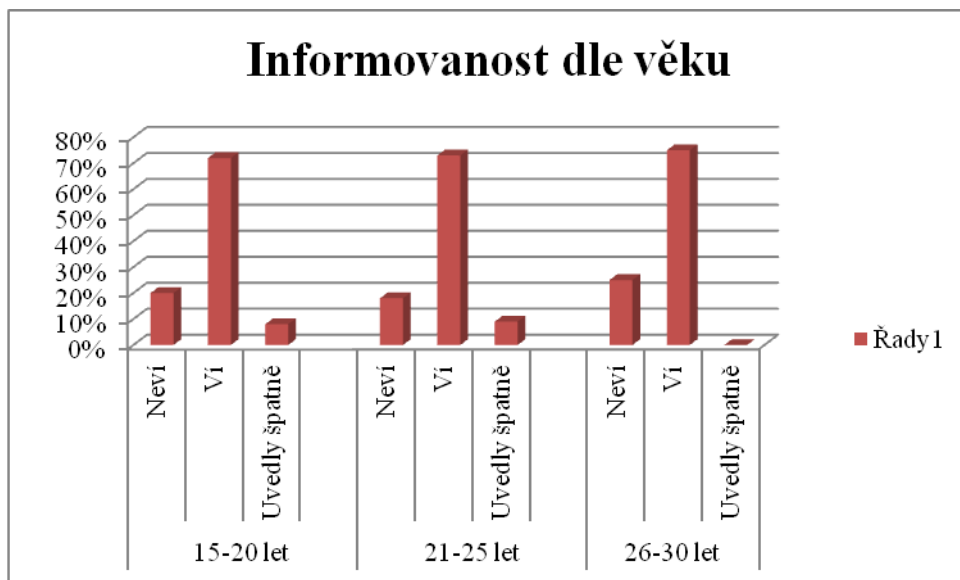
V otázce číslo 5 jsem zjišťovala, zda ženy mají povědomí o zařízení zvaném babybox. Ze 100 dotazovaných respondentek všechny uvedly, že již někdy slyšely o babyboxu. To činí 100%. (viz Obr. 5)

Otázka číslo 6 – Víte, kde je ve vašem okolí nejbližší babybox?

- a) Ano (uveďte prosím místo)
- b) Ne

Obrázek 6 Graf znalosti místa nejbližšího babyboxu

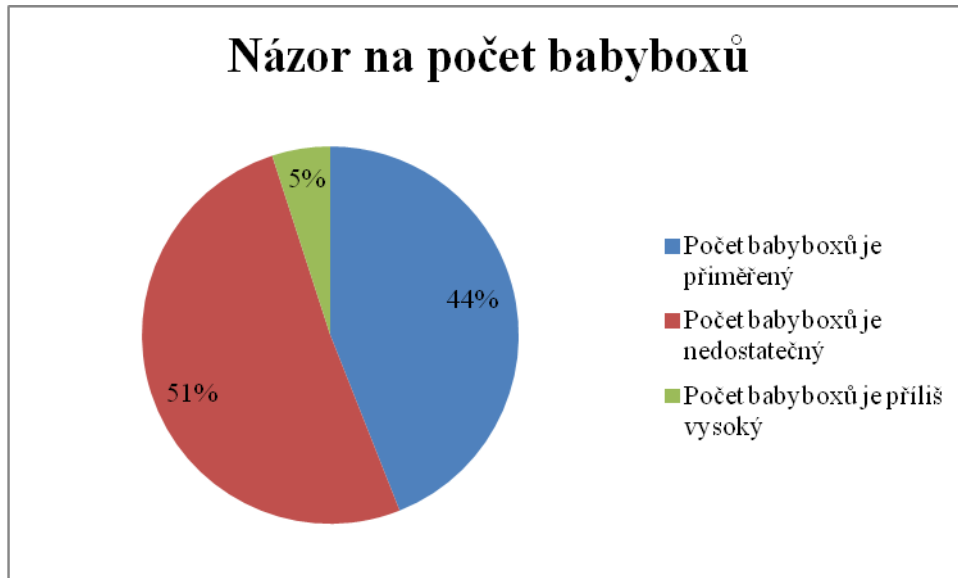
Obrázek 7 Graf znalosti nejbližšího babyboxu dle věkového rozdělení

Otázka číslo 6 byla polootevřená a zjišťovala, zda ženy vědí, kde je v jejich okolí nejbližší babybox. Zda žena uvedla správně nejbližší babybox jsem zjišťovala porovnáním místa babyboxu, které žena napsala a okresu ze kterého pochází. Z dotazovaných respondentek 19 nevědělo, kde je v jejich bydlišti nejbližší babybox, to je 19%. Z celkového počtu 73% uvedlo

správně nejbližší babybox v místě bydliště, což je 73 respondentek a 8 uvedlo, že znají, místo nejbližší babyboxu, ale chybně uvedly místo nejbližšího babyboxu, 8%. (viz. Obr. 6) Uvádím zde také graf informovanosti dle věkového rozložení. (viz. Obr. 7)

Otázka číslo 7 – Myslíte si, že počet babyboxů je dostatečný?

- a) Ano, počet babyboxů je dostatečný
- b) Počet babyboxů je nedostatečný
- c) Počet babyboxů je příliš vysoký

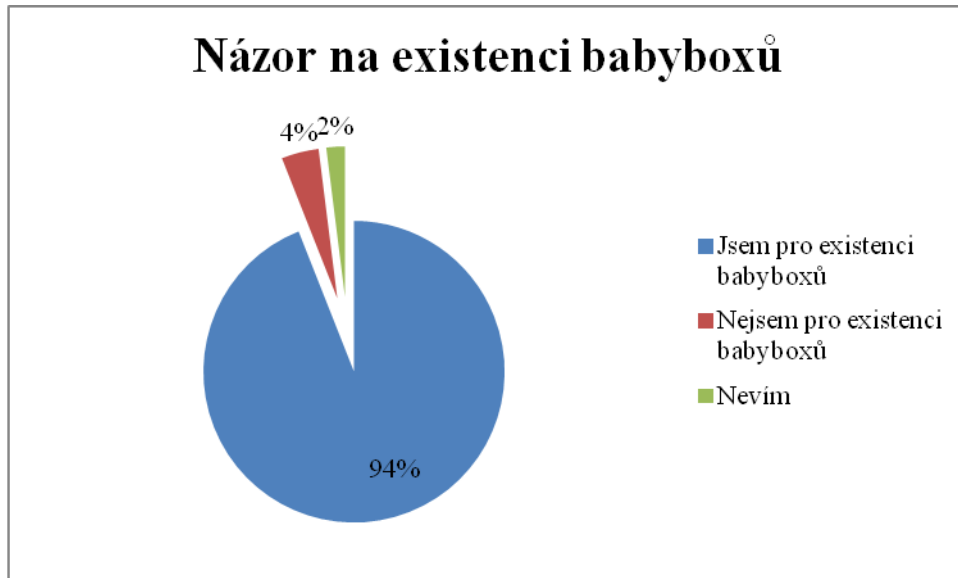

Obrázek 8 Graf názoru na počet babyboxů v ČR

V této otázce jsem se zajímala, jaký názor mají ženy na počet babyboxů v ČR. V mém výzkumu uvedlo 44 respondentek, to je 44%, že počet babyboxů je přiměřený. Možnost počet babyboxů je nedostatečný si vybralo 51%, což je 51 respondentek. To, že počet babyboxů je příliš vysoký si myslí 5 respondentek, což činí 5%. (viz Obr. 7)

Otázka číslo 8 – Jste pro to, aby babyboxy fungovali?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

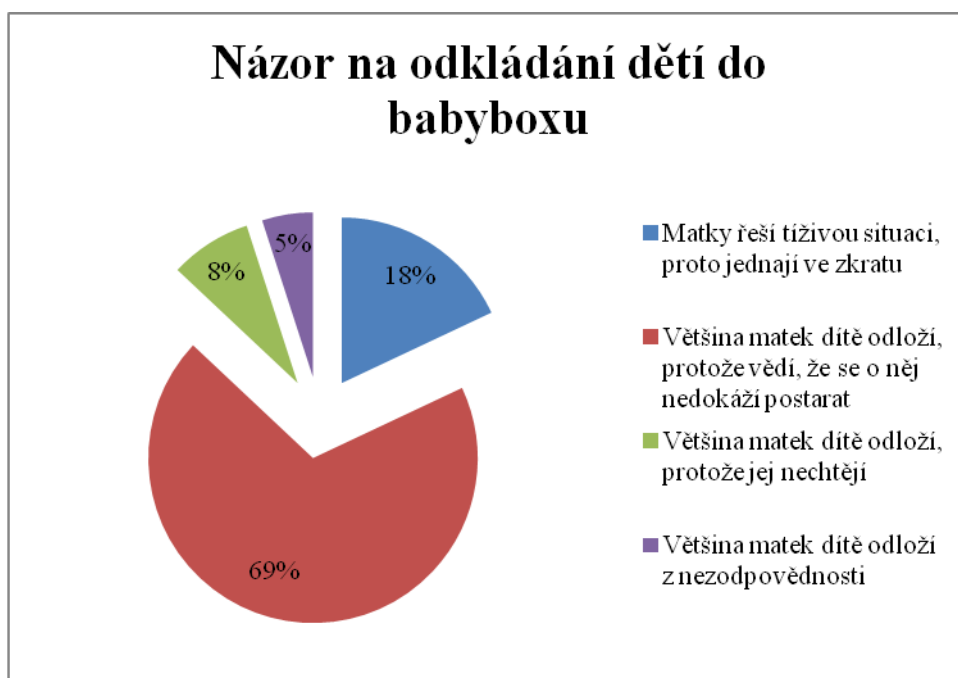

Obrázek 9 Graf názoru žen na existenci babyboxů

Touto otázkou jsem chtěla zjistit, zda ženy mají pozitivní nebo negativní názor na existenci babyboxů. Většina žen uvedla, že je pro to, aby babyboxy fungovaly. Z respondentek 94 uvedlo, že je pro babyboxy, to je 94% z celku. Proti existenci babyboxů jsou 4, to je 4% a 2 respondentky jsou bez názoru na toto téma, to jsou 2%. (viz. Obr. 8)

Otázka číslo 9 – Jaký je Váš názor na odkládání dětí do babyboxu?

- a) Matky řeší tíživou situaci, proto jednájí ve zkratu
- b) Většina matek dítě odloží, protože vědí, že se o něj nedokážou postarat
- c) Většina matek dítě odloží, protože jej nechtějí
- d) Většina matek dítě odloží z nezodpovědnosti

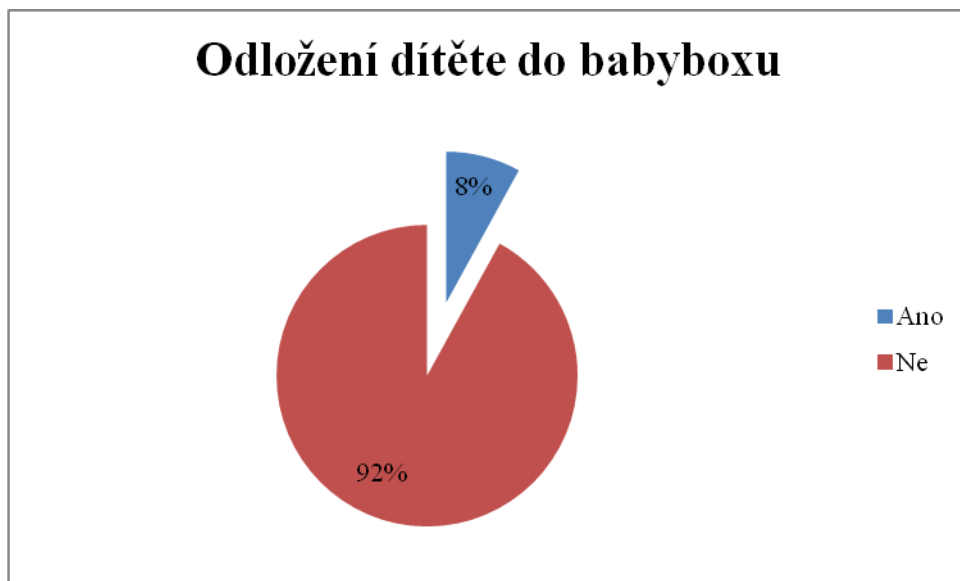

Obrázek 10 Graf názoru žen na odkládání dětí do babyboxu

V této otázce jsem se snažila vystopovat názory žen na to, proč matka odloží dítě. Z mého výzkumu vyplývá, že 69 žen si myslí, že matky dítě odloží do babyboxu, protože vědí, že se o něj nedokážou postarat, to činí 69%. S tvrzením, že matky odložení dítěte do babyboxu provedou ve zkratu, protože řeší tíživou situaci, souhlasilo 18%, což je 18 osob. 8 žen souhlasilo s tím, že matky dítě odloží, protože jej nechtějí, což je 8%. Nejméně respondentek vybralo možnost, že většina matek odloží dítě z nezodpovědnosti. S tímto tvrzení souhlasí 5 žen, to je 5%. (viz Obr. 9)

Otázka číslo 10 – Existují nějaké okolnosti, za kterých byste dítě odložila do babyboxu?

- a) Ano (prosím uveďte)
- b) Ne, dítě bych nikdy neodložila

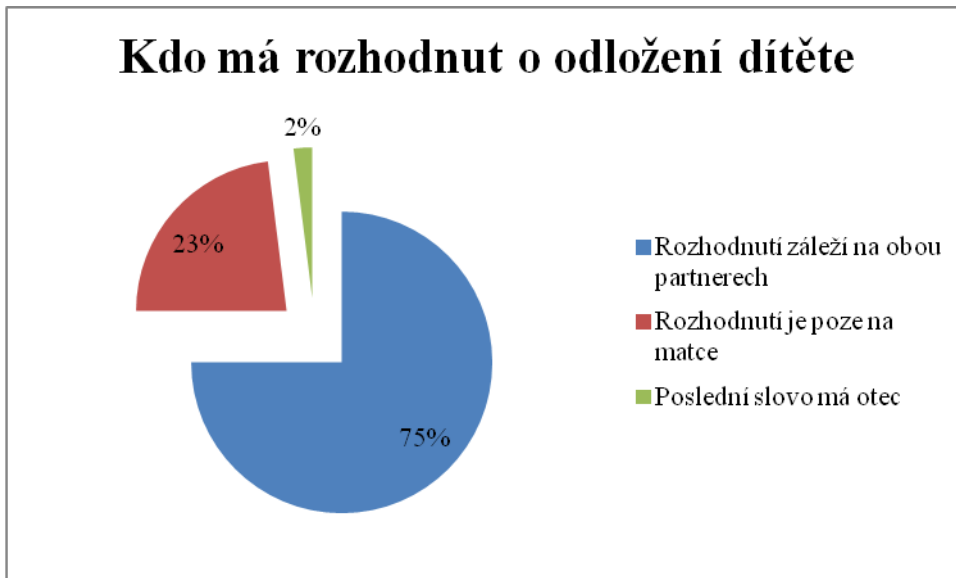

Obrázek 11 Graf respondentek, zda by odložily dítě do babyboxu

Touto otázkou jsem pátrala, kolik žen je schopno odložit dítě do babyboxu. To, že by dítě do babyboxu neodložily za žádných okolností, uvedlo 92% respondentek, to je 92 žen. Naproti tomu 8 žen uvedlo, že by dítě do babyboxu odložily. Jako okolnost odložení uvedlo 6 žen finanční potíže, 1 žena uvedla, že by dítě odložila, pokud by se jednalo o znásilnění a 1 žena uvedla finanční potíže nebo pokud by byla znásilněná. (viz. Obr. 10)

Otázka číslo 11 – Myslíte si, že odložení dítěte do babyboxu je otázka pouze pro matku nebo oba partnery?

- a) Záleží na obou partnerech
- b) Toto rozhodnutí záleží pouze na matce
- c) Poslední slovo má otec dítěte

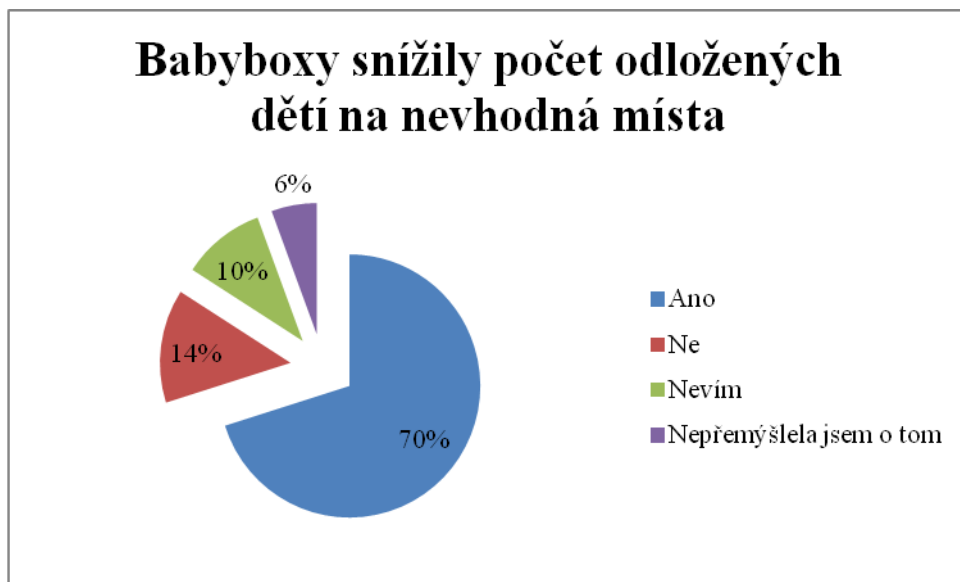

Obrázek 12 Graf názoru o tom, kdo má rozhodnout o odložení dítěte

Tato otázka měla vytipovat, zda podle respondentek má právo rozhodnout o odložení dítěte i otec, nebo zda tato otázka je pouze na matce. V mém výzkumu 75 žen uvedlo, že o tom, zda dítě odložit do babyboxu by měli rozhodnou oba partneři, což je 75%. S tím, že rozhodnutí záleží pouze na matce, souhlasí 23 žen, to činí 23%. Pouze 2 ženy uvedly, že poslední slovo o tohoto rozhodnutí má otec, to jsou 2%. (viz Obr. 11)

Otázka číslo 12 – Myslíte si, že díky babyboxu se snížilo odkládání dětí na různá nevhodná místa?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím
- d) Nepřemýšlela jsem o tom

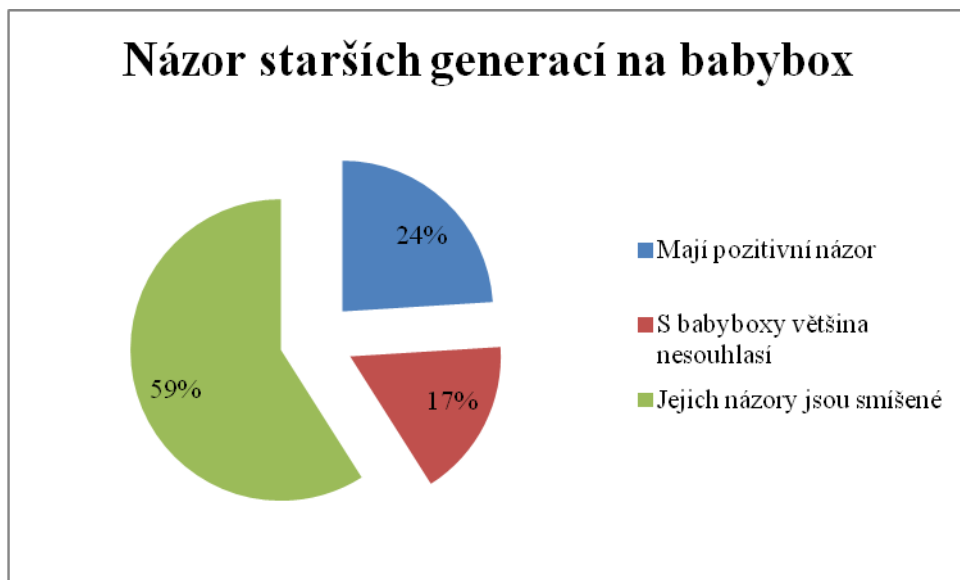

Obrázek 13 Graf názoru žen na snížení odkládání dětí na nevhodná místa díky babyboxu

Tato otázka zjišťovala, zda si ženy myslí, že vznik babyboxu ovlivnil počet odložených dětí na nevhodná místa. Z odpovědí vyplývá toto: 70 žen si myslí, že díky babyboxům se snížil počet dětí odložených na různá nevhodná místa, to je 70%. Naopak 14 žen s tímto tvrzením nesouhlasí, což je 14% a 10 žen neví, zda vznik babyboxů snížil počet odložených dětí (10%) a 6 o tom nepřemýšlelo, což je 6%. (viz. Obr. 12)

Otázka číslo 13 – Jak podle Vás vnímají vznik babyboxů starší generace?

- a) Myslím si, že mají pozitivní názor
- b) Myslím si, že s babyboxy většina nesouhlasí
- c) Myslím si, že názory starších generací jsou smíšené

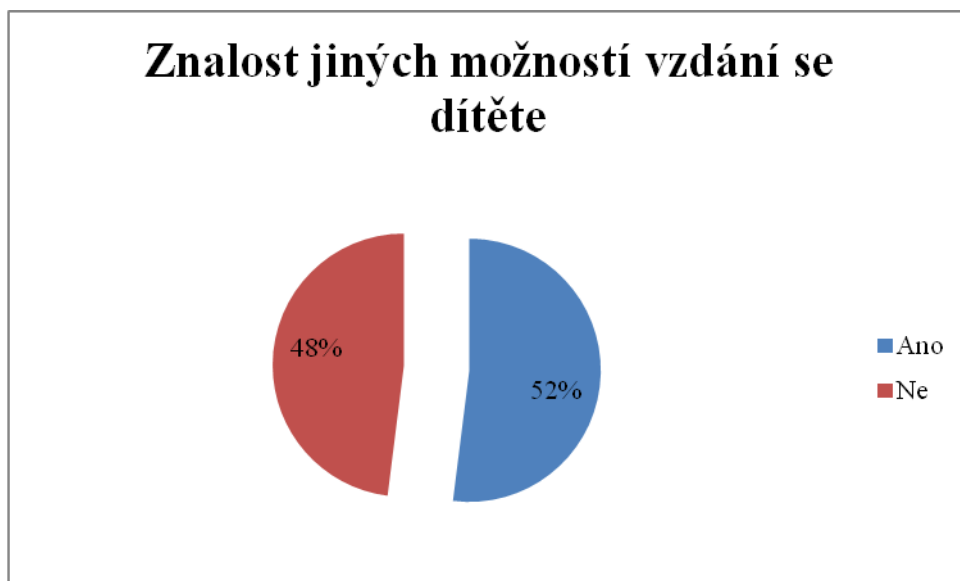

Obrázek 14 Graf jaký názor mají na babyboxy starší generace

Tato otázka zjišťuje, jak podle žen vnímají babyboxy starší generace. Ukázalo se, že 24 respondentek si myslí, že starší generace mají pozitivní názor na babyboxy, to je 24%. Tvzení, že s babyboxy většina nesouhlasí, sdílelo 17, což je 17%. Největší zastoupení měla možnost, že jejich názory jsou smíšené. To uvedlo 59 žen, což je 59%. (viz Obr. 13)

Otázka číslo 14 – Víte i o jiných možnostech, pokud se někdo rozhodne, že se dítěte vzdá?

- a) Ano (prosím uveďte)
- b) Ne

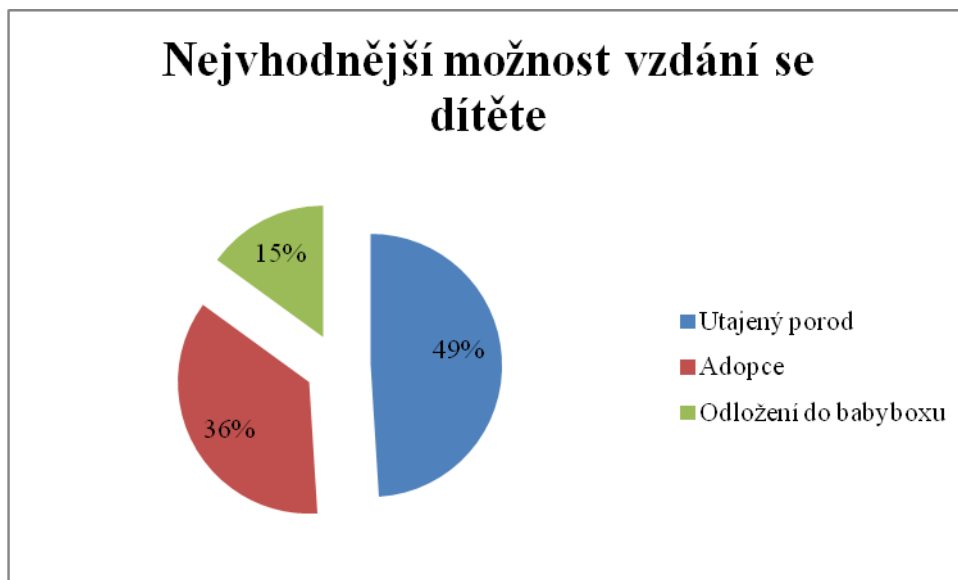

Obrázek 15 Graf informovanosti žen o jiných možnostech vzdání se dítěte

Touto otázkou jsem chtěla zmapovat informovanost žen i o jiných možnostech jak se vzdát dítěte. Že nezná jinou možnost vzdání se dítěte, uvedlo 48 žen, což je 48% z celkového počtu dotazovaných. Větší počet žen uvedlo, že zná jiné možnosti vzdání se dítěte, celkem 52 žen, což tvoří 52%. Z toho 45 žen uvedlo jako jinou možnost adopci a pouze 7 žen uvedlo utajený porod. (viz Obr. 14)

Otázka číslo 15 – Jaká možnost vzdání se dítěte je podle Vás nevhodnější?

- a) Utajený porod
- b) Adopce
- c) Odložení do babyboxu

Obrázek 16 Graf nejvhodnější možnosti vzdání se dítěte

Účel této otázky byl, zmapovat jakou možnost vzdání se dítěte ženy považují za nejvhodnější. Utajený porod jako nejlepší možnost vzdání se dítěte vybralo 49 žen, to je 49%, 36 žen by si pro vzdání se dítěte zvolilo adopci, což je 36% a nejméně žen vybralo možnost odložení do babyboxu, to uvedlo 15, což je 15%. (viz Obr. 15)

12 Diskuze

V této části bakalářské práce se zabývám porovnáním výsledků a zodpovězení stanovených výzkumných otázek.

Výzkumná otázka číslo 1: Je neinformovanější věková skupina ohledně babyboxů od 21 do 25 let?

K této výzkumné otázce se vztahují 3 hlavní otázky v dotazníku. Otázka číslo 1, číslo 4, číslo 5 a číslo 6. V otázce číslo 1 jsem se ptala na věk respondentek. Věk byl rozdělen do 3 intervalů a to věk od 15 do 20, dále od 21 do 25 a 26 až 30. Podrobné výsledky této otázky jsou zaznamenány v části Prezentace výsledků.

Otázka číslo 4 měla za úkol zjistit, v jakém okresu respondentky bydlí. Podrobný výčet okresů a jejich četnost je uvedena v části Prezentace dat. Na tuto otázku jsem se ptala proto, abych mohla zjistit, zda respondentka zná místo nejbližšího babyboxu v jejím okolí.

V otázce číslo 5 jsem se ptala, zda respondentky někdy slyšely o babyboxu. Na tuto otázku všechny respondentky odpověděly kladně.

Otázka číslo 6 zjišťovala, zda ženy vědí, kde je v jejich okolí nejbližší babybox a pokud ano, aby uvedly kde. Zda ženy uvedly správně místo babyboxu jsem zjišťovala srovnáním okresu jejich bydliště s uvedeným místem babyboxu.

Ve věkové skupině 15 – 20 let 20% dívek uvedlo, že neznají místo nejbližšího babyboxu, 72% vědělo, kde se nachází nejbližší babybox a 8% sice uvedli místo nejbližšího babyboxu, ale bohužel jej uvedly chybně.

Věková skupina 21 – 25 let měla výsledky podobné. Zde byl počet žen, které nevěděly místo nejbližšího babyboxu 18%. Správně místo nejbližšího babyboxu uvedlo 73% žen. A chybné místo nejbližšího babyboxu uvedlo 9% žen.

Také věková skupina 26 – 30 let měla výsledky obdobné. Místo nejbližšího babyboxu zde nevědělo 25% žen a správně místo uvedlo 75% žen. Chybně nejbližší místo neuvedla žádná žena. Bohužel v této věkové skupině bylo jen 8 respondentek, takže výsledky této skupiny jsou zkresleny.

Bohužel nelze jednoznačně určit, zda je věková skupina od 21 – 25 let nejlépe informována, protože sice tato věková má nejmenší počet procent žen, které nevěděly, kde je v jejich okolí nejbližší babybox, ale tento výsledek se lišil pouze o 2% ve srovnání s věkovou skupinou od 15 – 20 let a o 7% s věkovou skupinou od 26 – 30 let. Podle mého názoru není takový rozdíl závratný.

Naopak největší počet procent žen, které uvedly správně místo nejbližšího byla věková skupina od 26 – 30 let. Ovšem tento rozdíl oproti skupině 21 – 25 let byl jen o 2%. Nejméně procent dosáhla věková skupina od 15 – 20 let. Ve srovnání s věkovou skupinou 21 – 25 let je to však jen o 1%.

U věkové skupiny od 26 - 30 let byla také největší úspěšnost v chybném uvedení místa nejbližšího babyboxu. Zde neuvédla žádná žena chybně nejbližší babybox. Největší počet procent chybně uvedeného místa babyboxu bylo ve věkové skupině od 21 – 25 let. Zde to bylo 9%. Rozdíl oproti věkové skupině od 15 – 20 let činil jen 1%.

Z porovnání výsledků vyplývá, že informovanost ve všech věkových skupinách je podobná. Není výrazný rozdíl mezi informovaností věkové skupiny od 21 – 25 let a ostatními věkovými skupinami.

Výzkumná otázka se nepotvrdila.

Výzkumná otázka číslo 2: Ovlivňuje ženy v jejich názorech na existenci babyboxů skutečnost, pokud žena pochází z úplné rodiny?

K této druhé otázce se nejvíce váže dotazníková otázka číslo 3, číslo 8, číslo 9, číslo 10 a číslo 11.

Otázka číslo 3 se dotazovala, zda žena pochází z úplné nebo neúplné rodiny. Větší část žen pocházela z úplné rodiny, což mě trochu překvapuje vzhledem k narůstajícímu počtu neúplných rodin. Podrobné vyhodnocení této otázky najdete v části Presentace výsledků. V otázce číslo 8 jsem zjišťovala, zda jsou ženy pro to, aby babyboxy fungovaly. Zde většina respondentek měla kladný názor, tento výsledek se shoduje i s jinými výzkumy a proto můj názor je ten, že široká veřejnost má ve většině pozitivní názor na existenci babyboxů. Podrobný rozbor této otázky naleznete v části presentace výsledků.

Otázkou číslo 9 jsem zjišťovala jaký je názor žen na odkládání dětí do babyboxu. Zvolila jsem čtyři možnosti a uvedla, aby ženy označily tu možnost, se kterou se nejvíce ztotožňují. Nejčastěji označená možnost byla ta, že matky odloží dítě, protože vědí, že se o něj nedokážou postarat. Podrobné výsledky této otázky jsou uvedeny v části Prezentace dat.

Otázka číslo 10 byla polootevřená a zjišťovala, zda samy respondentky by odložily dítě a pokud ano, za jakých okolností. Pouze 8 respondentek by bylo schopno se dítěte vzdát a jako důvod uváděly finanční důvody nebo pokud by dítě bylo jako důsledek znásilnění.

V otázce číslo 11 jsem se ptala, zda otázka odložení dítěte je pouze pro matku, nebo pro oba partnery. Nejčastěji ženy uváděly, možnost záleží na obou partnerech. Podrobné výsledky jsou uvedeny v části Prezentace výsledků.

Ženy z úplných rodiny byly z 96% pro fungování babyboxů, 2% byla proti a 2% uvedla, že neví, zda jsou pro nebo proti. Oproti tomu u žen z neúplných rodiny bylo 87% pro fungování babyboxů, 10% žen bylo proti a 3% uvedla, že neví. Z toho vyplývá, že u obou skupin je větší část pro fungování babyboxů, ale u žen z úplných rodin je méně žen proti babyboxům.

V tom, co si ženy myslí o odkládání dětí do babyboxu byl jen nepatrný rozdíl. Ženy z úplných i neúplných rodiny nejčastěji souhlasily s možností, že matky dítě odloží, protože vědí, že se o něj nedokážou postarat, ale u žen z úplných rodin to uvedlo 68% a u žen z neúplných rodin s tímto tvrzením souhlasí 70%. U žen z úplných rodiny na druhém místě bylo tvrzení, že matky jednají ve zkratu, protože řeší tíživou situaci. Toto tvrzení vybralo 22% žen, s tím, že většina matek odloží dítě, protože jej nechtějí, souhlasilo 7% žen a nejméně žen souhlasilo s tvrzením, že většina matek odloží dítě z nezodpovědnosti, pouze 3%. Ženy z neúplných rodin měly u každé z těchto tří možností zastoupení po 10%.

Kupodivu u žen z úplných rodin by dítě do babyboxu odložilo 10% dotazovaných. Na rozdíl od žen z neúplných rodin, kde by dítě odložilo jen 7%, což je o 3% méně. Ženy z úplných rodin uváděly důvody finanční, a pokud by dítě bylo následek znásilnění. Ženy z neúplných rodiny uváděly pouze důvody finanční.

V názoru, zda je odložení dítěte otázka pro oba partnery nebo pouze pro matku byly rozdíly také pouze mírné. Nejvíce žen souhlasilo s možností, že odložení dítěte do babyboxu záleží na obou partnerech. U žen z úplných rodin s tím souhlasilo 74% žen a u žen z neúplných rodin 78%. U názoru, že záleží pouze na matce, byl rozdíl o 4%. U žen z úplných rodin s tímto

souhlasilo 24%, u žen z neúplných rodin 20%. Kupodivu i u žen z úplných rodin i u žen z neúplných rodin souhlasily s tvrzením, že poslední slovo má otec 2% žen.

Z porovnání výsledků vyplývá, že mezi ženami z neúplných rodin je více žen proti existenci babyboxů oproti ženám z úplných rodin. V ostatních názorech není závratný rozdíl mezi ženami z úplných a neúplných rodin.

Výzkumná otázka se potvrdila jen z části.

13 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila v teoretické části hlavně na to, co je babybox, okolnosti jeho vzniku a jaký je stav babyboxů nyní, dále na historii, stav babyboxů v ostatních státech Evropy, právní a etickou problematiku babyboxů a problémem utváření si identity u dětí z babyboxu. Ve výzkumné části jsem se zajímala hlavně o názor žen na babybox a jejich informovanost.

Cíl mé bakalářské práce byl zjistit informovanost žen ve věku od 15 do 30 let o informovanosti babyboxů a dále zmapovat jejich názor na babyboxy. Věk od 15 do 30 let jsem si zvolila, protože podle mého názoru je tato věková skupina nejrizikovější vůči této problematice. Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že informovanost žen je dobrá, což jsem předpokládala. Názor žen na babyboxy je v drtivé většině pozitivní.

Vznik babyboxů provázal již od začátku velké rozpěře u odborné veřejnosti, byly zde i námitky, zda není zavedení babyboxu v rozporu se zákony. Jejich zakladatel u nás, pan Ludvík Hess měl velké problémy s otevřením prvního babyboxu. Je zde i mnoho morálních a etických otázek. Odpůrci babyboxů tvrdí to, že babyboxy mohou více nabádat matky k nezodpovědnému chování, protože se mohou dítěte naprosto bezstarostně zbavit. Příznivci namítají, že nikdo neví, jaký by mohl být osud dítěte, pokud by neskončil v babyboxu. Babyboxy nejsou žádnou zachraňující záležitostí, pouze nabízejí pomoc bezradným matkám, které v zoufalé situaci nevědí, co by měly dělat. Na druhou stranu schránky umožňující anonymní odložení dítěte existovaly po Evropě již ve středověku. Nyní zařízení podobné babyboxu můžeme také najít v mnoha Evropských zemích a i v zemích mimo Evropu.

Nyní je v České Republice 55 babyboxů a počet odložených dětí od otevření prvního babyboxu činí 83. První babybox byl zřízen v Pražském Gyncentru. Autor a zakladatel projektu babybox je Ludvík Hess, za zřizováním stojí občanské sdružení Statim.

U dětí z babyboxu je problém vytváření si identity. Je to problém také u dětí, které byly adoptovány. Ovšem pokud se dítěti dostane správné výchovy, tak se s tím většinou dokáže dobře srovnat. Není to problém, se kterým by se jedinec nemohl vypořádat a s kterým by nemohl žít plnohodnotný život.

Domnívám se, že cíle, které jsem si stanovila na začátku práce, jsem splnila.

Seznam použité literatury

Odborné publikace:

1. ALEXANDROVÁ M., *Babyboxy - jejich význam a využití v praxi*, bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007
2. HESS, L. *Co jste se v novinách nedočetlo o babyboxech*. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2009. ISBN 978-80-7229-233-2
3. JANOŠOVÁ, P. *Dívčí a chlapecká identita*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2284-9.
4. LANGMEIER, J; BALCAR, K; ŠPITZ, J. *Dětská psychoterapie*. 3. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-736-7710-7.
4. LANGMEIER, J.; KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.
5. LANGMEIER, J.; MATĚJČEK, Z. *Psychická deprivace v dětství*. 4. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-2461-983-5.
6. ŘÍČAN, P.; KREJČÍŘOVÁ, D. *Dětská klinická psychologie*. 4. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1049-5.

Odborné periodiky:

1. SLANÝ, J., *Česko-slovenská pediatrie*. 7-8/2008/roč. 63, Praha: Mladá fronta, ISSN 0069-2328.

Elektronické zdroje:

1. Adam. *Anonymní a utajený porod*. [online]. [Citováno dne 15. 4. 2013]. <http://www.adamcr.cz/informacni-odbor/nahradni-rodinna-pece/pravni-a-eticka-problematika/anonymni-a-utajeny-porod>
2. Adopce. *Základní pojmy*. [online]. [Citováno dne 15. 4. 2013]. <http://www.adoptce.com/informace/zakladni-pojmy/>
3. Artax Karlín. *Babybox* [online]. [Citováno dne 16. 3. 2013]. <http://artax.karlin.mff.cuni.cz/~omelm9am/babybox/bb-uvod.php>

4. Barbora Kalašová. Děti ve starověku. *ANTIKA* [online]. Publikováno 10. 9. 2004 [citováno 13. 3. 2013]. <http://artax.karlin.mff.cuni.cz/~omelm9am/babybox/bb-uvod.php>
5. Babyfenster. [online]. [Citováno dne 13. 3. 2013]. <http://www.babyfenster.ch/standorte/>
6. Jíchlová, P. *Současný stav schránek umožňujících odložení dítěte ve světě*. Babybox [online] [Citováno 13. 3. 2013]. <http://www.babybox.cz/?p=problematika>
7. Babybox. *Občanské sdružení*. [online] [Citováno 13. 3. 2013]. <http://www.babybox.cz/?p=sdruzeni>
8. Caritas. *Okna Zycia*. [online] Publikováno: 13. 5. 2011, [Citováno dne 13. 3. 2013]. <http://www.caritas.pl/programy-i-projekty/4-okna-zycia>
9. Tisková zpráva MPSV. [online] Praha 16. 3. 2006. [Citováno dne 13. 3. 2013]. <http://www.mpsv.cz/files/clanky/2583/160306b.pdf>
10. Šance. *43 zachráněných dětí*. [online]. [Citováno dne 13. 3. 2013]. <http://www.sancaoz.sk/sanca/43-zachranenych-deti>

Právní předpisy:

1. Úmluva o právech dítěte. Publikováno dne 20. 11. 1989

Seznam příloh

Příloha A Seznam ilustrací a tabulek

Příloha B Tabulka přehledu babyboxů v ČR

Příloha C Dotazník

Příloha D Zdrojová data – CD

Seznam ilustrací a tabulek

Obrázek 1 Graf věkového rozložení respondentek	28
Obrázek 2 Graf nejvyššího dosaženého vzdělání respondentek	29
Obrázek 3 Graf úplnosti rodin, ze kterých pocházely respondentky	30
Obrázek 4 Graf okresů, ve kterých respondentky bydlí	31
Obrázek 5 Graf informovanosti o babyboxu	32
Obrázek 6 Graf znalosti místa nejbližšího babyboxu.....	33
Obrázek 7 Graf znalosti nejbližšího babyboxu dle věkového rozdělení	33
Obrázek 8 Graf názoru na počet babyboxů v ČR.....	35
Obrázek 9 Graf názoru žen na existenci babyboxů	36
Obrázek 10 Graf názoru žen na odkládání dětí do babyboxu	37
Obrázek 11 Graf respondentek, zda by odložili dítě do babyboxu	38
Obrázek 12 Graf názoru o tom, kdo má rozhodnout o odložení dítěte	39
Obrázek 13 Graf názoru žen na snížení odkládání dětí na nevhodná místa díky babyboxu	40
Obrázek 14 Graf jaký názor mají na babyboxy starší generace	41
Obrázek 15 Graf informovanosti žen o jiných možnostech vzdání se dítěte	42
Obrázek 16 Graf nejvhodnější možnosti vzdání se dítěte	43

Příloha B Tabulka přehledu babyboxů v ČR

Datum otevření	Instituce	Počet dětí
1.6.2005	GynCentrum Hloubětín	17
3.11.2005	Nemocnice Milosrdných bratří Brno	13
5.12.2006	Fakultní nemocnice Olomouc	3
1.6.2007	Nemocnice Kadaň	2
6.12.2007	Krajská nemocnice T. Bati	1
21.12.2007	Nemocnice Pelhřimov	0
7.3.2008	Orlickoústecká nemocnice	1
1.5.2008	Oblastní nemocnice Mladá Boleslav	3
1.6.2008	Nemocnice Sokolov	1
27.6.2008	Krajská nemocnice Liberec	2
29.7.2008	Pardubická krajská nemocnice	1
26.8.2008	Oblastní nemocnice Kladno	4
19.9.2008	Oblastní nemocnice Příbram	3
7.11.2008	Nemocnice ve Frýdku-Místku	1
7.11.2008	Městská nemocnice Ostrava	7
7.11.2008	Slezská nemocnice Opava	1
19.11.2008	Nemocnice Chomutov	1
5.12.2008	Oblastní nemocnice Kolín	2
23.12.2008	Nemocnice Jindřichův Hradec	1
19.1.2009	Šumperská nemocnice	3
6.2.2009	Oblastní nemocnice Náchod	0
23.3.2009	Nemocnice Strakonice	1
15.4.2009	Klatovská nemocnice	0
28.5.2009	Nemocnice Teplice	1
2.6.2009	Nemocnice Nymburk	0
29.7.2009	Kroměřížská nemocnice	0
18.8.2009	Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov	2
20.9.2009	Nemocnice Jihlava	2
25.10.2009	Masarykova nemocnice Ústí nad Labem	2

4.11.2009	Nemocnice s poliklinikou Mělník	0
11.1.2010	Nemocnice Písek	1
10.2.2010	Nemocnice Přerov	0
6.3.2010	Úřad městské části Praha 2	0
19.3.2010	Nemocnice Třebíč	0
12.4.2010	Nemocnice Děčín	1
1.6.2010	Nemocnice Jablonec nad Nisou	1
29.7.2010	Úřad městské části Praha 6	0
25.8.2010	Nemocnice s poliklinikou Karvinná - Ráj	1
19.9.2010	Městská nemocnice Litoměřice	0
28.10.2010	Nemocnice TGM Hodonín	0
5.12.2010	Nemocnice Most	3
3.2.2011	Nemocnice Slaný	0
8.3.2011	Poliklinika Denisovo nábřeží Plzeň	1
1.6.2011	Sanatorium MUDr. Jaroslava Bílka	0
12.9.2011	Almeda a. s., Městská nemocnice v Neratovicích	0
19.9.2011	Zdravotnická záchranná služba Královehradeckého kaje	0
20.12.2011	Nemocnice Cheb	0
9.2.2012	Karlovarská krajská nemocnice	0
8.3.2012	Nemocnice Český Krumlov	0
25.4.2012	Zdravotnická záchranná služba Jihočeského kraje	0
30.7.2012	Sdružené zdravotnické zařízení Krnov	0
13.11.2012	Nemocnice Havlíčkův Brod	0
5.12.2012	Nemocnice Nový Jičín	0
4.2.2013	G- centrum Tábor	0
21.3.2013	Nemocnice Vyškov	0
23.4.2013	Nemocnice Prostějov	0

Tabulka 1 Tabulka přehledu babyboxů v ČR

(www.babyboxy.cz)

Příloha C Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Lenka Vepřková a jsem studentkou třetího ročníku Univerzity Pardubice, obor Porodní asistentka. Dovoluji si Vás poprosit o anonymní vyplnění tohoto dotazníku, který bude použit při zpracování mé bakalářské práce. Tento dotazník se týká tématu „Problematika babyboxů v ČR“. Všechny získané údaje budou použity pouze pro účely této práce.

Děkuji za spolupráci a čas, který věnujete vyplnění dotazníku.

1. Kolik je vám let?
 - a) 15 – 20
 - b) 21 – 25
 - c) 26 – 30

2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a) základní
 - b) střední bez maturity
 - c) střední s maturitou
 - d) vysokoškolské

3. Pocházíte z úplné nebo neúplné rodiny?
 - a) z úplné rodiny
 - b) z neúplné rodiny

4. Okres, ve kterém bydlíte:
.....

5. Slyšela jste někdy o babyboxu?
 - a) ano
 - b) ne
 - c) ano, ale nezajímá mě to

6. Víte, kde je ve Vašem okolí nejbližší babybox?
- a) ano (uveďte prosím místo)
 - b) ne
7. Myslíte si, že počet babyboxů u nás je dostatečný?
- a) ano, počet babyboxů je přiměřený
 - b) počet babyboxů je nedostatečný
 - c) počet babyboxů je příliš vysoký
8. Jste pro to, aby babyboxy fungovaly?
- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
9. Jaký je Váš názor na odkládání dětí do babyboxů?
(Vyberte odpověď, se kterou nejvíce souhlasíte.)
- a) matky řeší tíživou situaci, proto jednají ve zkratu
 - b) většina matek dítě odloží, protože vědí, že se o něj nedokážou postarat
 - c) většina matek dítě odloží, protože jej nechtějí
 - d) většina matek dítě odloží z nezodpovědnosti
10. Existují nějaké okolnosti, za kterých byste dítě odložila do babyboxu?
- a) ano (prosím uveďte)
 - b) ne, dítě bych nikdy neodložila
11. Myslíte si, že odložení dítěte do babyboxu je otázka pouze pro matku nebo oba partnery?
- a) záleží na obou partnerech
 - b) toto rozhodnutí záleží pouze na matce
 - c) poslední slovo má otec dítěte

12. Myslíte si, že díky babyboxu se snížilo odkládání dětí na různá nevhodná místa?
- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
 - d) nepřemýšlela jsem o tom
13. Jak podle Vás vnímají vznik babyboxů starší generace?
- a) myslím si, že mají pozitivní názor
 - b) myslím si, že s babyboxy většina nesouhlasí
 - c) myslím si, že názory starších generací jsou smíšené
14. Víte i o jiných možnostech, pokud se někdo rozhodne, že se dítěte vzdá?
- a) ano (prosím uveďte)
 - b) ne
15. Jaká možnost vzdání se dítěte je podle Vás nejvhodnější?
- a) utajený porod
 - b) adopce
 - c) odložení do babyboxu

Ještě jednou děkuji za spolupráci a vyplnění dotazníku.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo zájmu o výsledky výzkumu mne můžete kontaktovat na e-mailové adrese: Veprkova.Lenka@seznam.cz